

Asianro 577/00.04.01/2018

§ 297**Lausunto sako- ja umpikaivolietteiden kuljetuksesta****Päätöshistoria**

Ympäristölautakunta 16.8.2018 § 52

”Ympäristöpäällikkö Kirsi Anttila 8.8.2018:

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta pyytää Raision kaupungin ympäristön-suojeluviranomaisen lausuntoa siirtymisestä kunnan järjestämään sako- ja umpikaivolietteen kuljetukseen Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan toimialueella Auran, Kaarinan, Liedon, Marttilan, Maskun, Mynämäen, Naantalin, Nousiaisten, Paimion, Paraisten, Pöytyän, Raision, Ruskon, Salon, Sauvon ja Turun kuntien ja kaupunkien alueilla. Lausuntoa pyydetään 31.8.2018 mennessä.

Lausuntopyynnössä pyydetään arvioimaan erityisesti jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutuksia ympäristöön, vesiensuojeluun, ympäristöterveyteen ja viranomaistoimintaan.

Lausuntopyyntö koskee viemäriverkoston ulkopuolella asumisessa, vapaa-ajan asumisessa ja julkisissa toiminnoissa syntyneiden lietteiden kuljetusta. Lausuntopyyntö ei koske yritystoiminnassa syntyneen sako- ja umpikaivolietteen kuljetuksia.

Jätehuoltolautakunta ei käsittele sako- ja umpikaivolietteen kuljetuksia Kemönsaaren kunnassa, sillä siellä lietteen kuljetus on toiminut nykyisen lain mukaisesti kunnan järjestämänä 1.1.2013 lähtien.

Lietteen kuljetusjärjestelmällä ei ole vaikutusta jätehuoltomääräysten mukaan tapahtuvaan omatoimiseen lietteenkäsittelyyn maataloudessa tai hyvin pienten liettemäärien kompostointiin kiinteistöllä.

Lausuntopyyntö koskee jätehuoltolautakunnan jäsenkuntia, joissa lietteen kuljetus on järjestetty edelleen vuoden 1993 jätelain mukaisena ns. sopimusperusteisena kuljetuksena. Jätehuoltolautakunnan on tehtävä päätös kuljetusjärjestelmän muuttamisesta nykyisen jätelain (646/2011) mukaisesti joko kunnan järjestämään kuljetukseen (36 §) tai kiinteistönhaltijan järjestämään jätteenkuljetukseen (37 §).

Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kunta kilpailuttaa vastuulleen kuuluvan jätteen keräyksen ja kuljetuksen kiinteistöiltä käsittelypaikkaan, hyväksyy jätemaksutaksassa jätemaksujen perusteet ja jätemaksut. Kunnan jätemaksut ovat julkisia ja julkisoikeudellisia. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa ainoastaan kunta tai kunnan lukuun toimiva jätteenkuljettaja saa

kuljettaa järjestämisvastuulle kuuluvaa jätettä. Lounais-Suomen jätehuollon yhteistoiminta-alueella Lounais-Suomen Jätehuolto Oy kilpailuttaa kuljetusurakat keskitetysti ja kullakin urakka-alueella kuljetuksista vastaa kilpailutuksen kautta valikoitunut yksityinen kuljetusyrittäjä. Kunnan jätteenkuljetusten kilpailutuksessa on noudatettava lakia julkisista hankinnoista (348/2007).

Kunnan järjestämä jätteenkuljetus on jätelain mukaan lähtökohtainen järjestelmä kunnan vastuulle kuuluvien jätteiden kuljetuksille, eikä siihen siirtyminen vaadi erityisiä perusteita.

Kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kiinteistönhaltija järjestää itse kiinteistönsä jätteenkuljetukset sopimalla kiinteistön jäteastioiden tyhjentämisestä rekisteröidyn kuljetusyrittäjän kanssa. Kiinteistön haltijan maksama jätemaksu on yksityisoikeudellinen ja perustuu kiinteistönhaltijan ja jätteenkuljetusyrityksen väliseen sopimukseen. Kuljetusyrittäjä maksaa jätteestä kunnan jätetaksan mukaisen jätemaksun tuodessaan jätteen vastaanottoon. Kiinteistönhaltijan järjestämän kuljetuksen alueella voi toimia samanaikaisesti useampia kuljetuspalveluita tarjoavia kuljetusyrittäjiä.

Kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus on vaatimuksiltaan tiukempi kuin tällä hetkellä voimassa oleva ns. sopimusperusteinen jätteenkuljetus. Lainsäädännössä on kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle asetettu erityisehtoja, joiden täyttymistä jätehuoltoviranomaisen olisi seurattava. Jätelain mukaan kunnan vastuulle kuuluva jätteenkuljetus on mahdollista jättää kiinteistönhaltijoiden järjestettäväksi, jos jätelaissa (37 §) mainitut ehdot täyttyvät:

1. Tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin;
2. Jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
3. Päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Ympäristönsuojelussa on tällä hetkellä hyvin vähän tietoa siitä, miten kiinteistöillä hoidetaan sako- ja umpikaivojen tyhjennyksiä, joten lainsäädännön tyhjennysvelvoitteiden arvioiminen on hankalaa. Säännölliseen valvontaan ei ole mahdollisuuksia. Terveydelle ja ympäristölle koituu todellisia riskejä, sillä lausuntoaineiston perusteella lietettä päätyy vuosittain huomattavia määriä muualle kuin jätehuoltomääräysten mukaiseen vastaanottoon tai hygienisoituna peltolevitykseen. Lietteet aiheuttavat vesistöihin joutuessaan merkittävää rehevöitymistä. Jäteveden ja lietteen sisältämät bakteerit, virukset, lääkejäämät ja kemikaalit voivat aiheuttaa uimavesien, pohjaveden ja myös maaperän saastumisriskin. Jatkuva pienikin lietekuormitus voi paikallisesti pilata uimaveden ja aiheuttaa selvän terveysriskin.

Sako- ja umpikaivolietteiden jätehuollosta on koottu aineistoa osoitteeseen www.turku.fi/lietteenkuljetus.

Päätösehdotus

Ympäristöpäällikkö Kirsi Anttila

Ympäristölautakunta antaa jätehuoltolautakunnalle seuraavan lausunnon:

Ympäristölautakunta puoltaa sako- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän muuttamista nykyisen jätelain (646/2011) mukaisesti kunnan järjestämäksi kuljetukseksi. Tämä keskitetysti hoidettu keruu tehostaa kuljetusten logistiikkaa ja näin vähentää kuljetuksista aiheutuvaa ympäristö- ja viihtyvyyshaittaa. Lisäksi se helpottaa valvontaviranomaisten tiedonsaantia ja sitä kautta mahdollistaa lietejätehuollon valvonnan. Sako- ja umpikaivolietteiden toimittaminen jätehuoltomääräysten mukaiseen vastaanottoon pienentää vesistöihin, pohjaveteen ja maaperään kohdistuvaa saastumisriskiä

Päätös

Ympäristölautakunta päätti yksimielisesti antaa jätehuoltolautakunnalle seuraavan lausunnon:

Ympäristölautakunta toteaa, että sako- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmä tulee säilyttää nykyisenä kiinteistönhaltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Lisäksi ympäristölautakunta toteaa, että Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan tehtävänä on pitää jätteenkuljetusrekisteriä ja valvoa kiinteistöjen lietteiden tyhjennystä.”

Terveysvalvontajaosto 21.8.2018 § 36

”Terveystarkastaja Kirsi Puola 9.7.2018:

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta pyytää terveysvalvonnan lausuntoa siirtymisestä kunnan järjestämään sako- ja umpikaivolietteen kuljetukseen Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan toimialueella Auran, Kaarinan, Liedon, Marttilan, Maskun, Mynämäen, Naantalin, Nousiaisten, Paimion, Paraisen, Pöytyän, Raision, Ruskon, Salon, Sauvon ja Turun kuntien ja kaupunkien alueilla. Lausuntoa pyydetään 31.8.2018 mennessä.

Lausunnossa pyydetään arvioimaan erityisesti jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutuksia ympäristöön, vesiensuojeluun, ympäristöterveyteen ja viranomaistointaan.

Sako- ja umpikaivolietteiden jätehuollosta on koottu aineistoa osoitteeseen www.turku.fi/lietteenkuljetus

Lausuntopyyntö koskee viemäriverkoston ulkopuolella asumisessa, vapaa-ajan asumisessa ja julkisissa toiminnoissa syntyneiden lietteiden kuljetusta. Lausuntopyyntö ei koske yritystoiminnassa syntyneen sako- ja umpikaivolietteen kuljetuksia.

Lietteen kuljetusjärjestelmällä ei ole vaikutusta jätehuoltomääräysten mukaan tapahtuvaan omatoimiseen lietteenkäsittelyyn maataloudessa tai hyvin pienten lietemäärien kompostointiin kiinteistöllä.

Jätehuoltolautakunta ei käsittele sako- ja umpikaivolietteen kuljetuksia Ke-miönsaaren kunnassa, sillä siellä lietteen kuljetus on toiminut nykyisen lain mukaisesti kunnan järjestämänä 1.1.2013 lähtien.

Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kunta kilpailuttaa vastuulle kuuluvan jätteen keräyksen ja kuljetuksen kiinteistöiltä käsittelypaikkaan, hyväksyy jätemaksutaksassa jätemaksujen perusteet ja jätemaksut. Kunnan jätemaksut ovat julkisia ja julkisoikeudellisia. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa ainoastaan kunta tai kunnan lukuun toimiva jätteenkuljettaja saa kuljettaa järjestämisvastuulle kuuluvaa jätettä. Lounais-Suomen jätehuollon yhteistoiminta-alueella Lounais-Suomen Jätehuolto Oy kilpailuttaa kuljetusurakat keskitetysti ja kullakin urakka-alueella kuljetuksista vastaa kilpailutuksen kautta valikoitunut yksityinen kuljetusyrittäjä. Kunnan jätteenkuljetusten kilpailutuksessa on noudatettava lakia julkisista hankinnoista (348/2007).

Kunnan järjestämä jätteenkuljetus on jätelain mukaan lähtökohtainen järjestelmä kunnan vastuulle kuuluvien jätteiden kuljetuksille, eikä siihen siirtyminen vaadi erityisiä perusteita.

Kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kiinteistönhaltija järjestää itse kiinteistönsä jätteenkuljetukset sopimalla kiinteistön jäteastoiden tyhjentämisestä rekisteröidyn kuljetusyrittäjän kanssa. Kiinteistön haltijan maksama jätemaksu on yksityisoikeudellinen ja perustuu kiinteistönhaltijan ja jätteenkuljetusyrityksen väliseen sopimukseen. Kuljetusyrittäjä maksaa jätteestä kunnan jätetaksan mukaisen jätemaksun tuodessaan jätteen vastaanottoon. Kiinteistönhaltijan järjestämän kuljetuksen alueella voi toimia samankaltaisesti useampia kuljetuspalveluita tarjoavia kuljetusyrittäjiä.

Kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus on vaatimuksiltaan tiukempi kuin tällä hetkellä voimassa oleva ns. sopimusperusteinen jätteenkuljetus. Lain-säädännössä on kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle asetettu erityisehtoja, joiden täyttymistä jätehuoltoviranomaisen olisi seurattava. Jätelain mukaan kunnan vastuulle kuuluva jätteenkuljetus on mahdollista jättää kiinteistönhaltijoiden järjestettäväksi, jos jätelaissa (37§) mainitut ehdot täyttyvät:

1. Tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin;

2. Jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;

3. Päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Terveysvalvonnan näkökulmasta terveydelle ja ympäristölle koituu todellisia riskejä, sillä lausuntoaineiston perusteella lietettä päätyy vuosittain huomattavia määriä muualle kuin jätehuoltomääräysten mukaiseen vastaanottoon tai hygienisoituna peltolevitykseen. Lietteet aiheuttavat vesistöihin joutuessaan merkittävää rehevöitymistä. Jäteveden ja lietteen sisältämät bakteerit, virukset, lääkejäämät ja kemikaalit voivat aiheuttaa uimavesien, pohjaveden ja myös maaperän saastumisriskin.

Päätösehdotus

Terveystarkastaja Kirsi Puola

Terveydensuojeluviranomaisen näkökulmasta keskeisin jätelain 37 §:n täyttymisen edellytyksistä on, että jätteestä ei aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Terveysvalvontajaosto puoltaa sako- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän muuttamista nykyisen jätelain (646/2011) mukaisesti kunnan järjestämäksi kuljetukseksi. Tämä keskitetysti hoidettu keruu tehostaa kuljetusten logistiikkaa ja näin vähentää kuljetuksista aiheutuvaa ympäristö- ja viihtyvyyshaittaa. Lisäksi se helpottaa valvontaviranomaisten tiedonsaantia ja sitä kautta mahdollistaa lietejätehuollon valvonnan. Sako- ja umpikaivolietteiden toimittaminen jätehuoltomääräysten mukaiseen vastaanottoon pienentää vesistöihin, pohjaveteen ja maaperään kohdistuvaa saastumisriskiä.

Päätös

Terveysvalvontajaosto päätti yksimielisesti antaa jätehuoltolautakunnalle seuraavan lausunnon:

Lietteen todellisesta määrästä on pystytty esittämään vain arvioita. Keskeään ristiriitaisten lietemääräarvioiden pohjalta ei ole mahdollista tehdä luotettavaa päätöstä kuljetusjärjestelmän muuttamisesta. Terveydensuojeluviranomaisen näkökulmasta keskeisin jätelain 37 §:n täyttymisen edellytyksistä on, että jätteestä ei aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Lisäksi terveysvalvontajaosto toteaa, että Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan tehtävänä on pitää jätteenkuljetusrekisteriä ja valvoa kiinteistöjen lietteiden tyhjennystä.”

Kaupunginhallitus 27.8.2018

Jätehuoltolautakunta on pyytänyt päätöksentekoaan varten asiasta lausuntoja jäsenkunniltaan, jäsenkuntiensa ympäristönsuojeluviranomaisilta, Varsinais-

Suomen Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselta ja Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:ltä. Lisäksi lausuntoa pyydetään jäsenkuntien ympäristöterveysviranomaisilta.

Jätehuoltolautakunnan päätöksenteko jätteenkuljetuksessa tulee perustua laillisuusharkintaan. Lausunnoissa pyydetään huomioimaan laissa mainitut ehdot kiinteistönhaltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle.

Lausuntoa pyydetään 31.8.2018 mennessä. Lausunnon antajia pyydetään tutustumaan asiasta koottuun aineistoon osoitteessa www.turku.fi/lietteenkuljetus.

Oheismateriaali 10 Lausuntopyyntö sako- ja umpikaivolietteiden kuljetuksesta

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus päättää antaa asiassa seuraavan lausunnon:

Terveysturvaviranomaisen näkökulmasta keskeisin jätelain 37 §:n täyttämisen edellytyksistä on, että jätteestä ei aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Kaupunginhallitus puoltaa sako- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän muuttamista nykyisen jätelain (646/2011) mukaisesti kunnan järjestämäksi kuljetukseksi. Tämä keskitetyksi hoidettu keruu tehostaa kuljetusten logistiikkaa ja näin vähentää kuljetuksista aiheutuvaa ympäristö- ja viihtyvyyshaittaa. Lisäksi se helpottaa valvontaviranomaisten tiedonsaantia ja sitä kautta mahdollistaa lietejätehuollon valvonnan. Sako- ja umpikaivolietteiden toimittaminen jätehuoltomääräysten mukaiseen vastaanottoon pienentää vesistöihin, pohjaveteen ja maaperään kohdistuvaa saastumisriskiä.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Pipsa Allén ehdotti Mika Koiviston ja Kalle Myllymäen kannattamana, että lausuntona sako- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmästä todetaan, että pysytään nykykäytännössä.

Puheenjohtaja totesi, että esittelijän ehdotuksesta on tehty poikkeava kannatettu ehdotus ja asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan hyväksytytään äänestusehdotuksen: suoritetaan nimenhuutoäänestys, jossa esittelijän tekemää ehdotusta kannattavat äänestävät jaa ja Pipsa Allénin tekemää ehdotusta kannattavat äänestävät ei.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 7 jaa-ääntä (Ek Sirpa, Lehto-Laurila Hannele, Mikola Veijo, Parantainen Vesa, Moislahti Jonni, Jormanainen Juha ja Toivonen Niko) ja 4 ei-ääntä (Allén Pipsa, Vuorinen Elisa, Koivisto Mika ja Myllymäki Kalle).

Puheenjohtaja totesi, että esittelijän päätösehdotus oli tullut kaupunginhallituksen päätökseksi.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastettiin heti.

Tiedoksi

jatehuoltolautakunta@turku.fi

